

Склади голову з елементів 13–16.

З елементів 30 і 31 склади руку.

Другу руку зроби з елементів 32 і 33.

Склади елементи тазу 19–21.

Умовні позначення на елементах у додатках до газет № 5–8:

—— лінія обрізу
----- лінія згину

ІНСТРУКЦІЯ СКЛАДАННЯ МОДЕЛІ ТІЛА ЛЮДИНИ.

1. З додатків до газет № 5–8 виріж елементи моделі тіла людини.
2. Склади елементи, вставляючи їх у відповідні прорізи за схемою.
3. Пропусти нитку крізь отвір у складеному черепі, продінь у елемент 10, як показано на малюнку, і підвісь за неї скелет.

Закріпи ребра 1–7 грудної клітки за допомогою елемента 11.

Елементи 34 і 35 розмісти всередині грудної клітки на виступі внизу спереду хребта.

Встав у відповідні розрізи обидві лопатки (17 і 18).

Повкладай ребра (1–9) у відповідні розрізи у хребет (10) в правильній послідовності.

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Підписано до друку 26.01.15,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ“.

(твоє ім'я та прізвище)

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ОРГАНІЗМ ЯК МЕХАНІЗМ

Тіло людини – це унікальне творіння природи. Як і інші живі організми, люди пристосовані до живлення, дихання, пересування, розмноження, виділення відходів. Але ми ще й мислимо, розмовляємо, творимо і запам'ятовуємо величезні обсяги інформації.

Основа будь-якого організму – клітина. У людському тілі понад 200 типів клітин. З клітин одного типу складаються тканини, які утворюють органи (наприклад, серце чи мозок). Органи пов'язані між собою в злагоджено працюючі системи, а з них складається наш організм.

Але ми всі різні. В кожного з нас є індивідуальні особливості: зріст, маса, форма тіла, риси обличчя, колір очей, волосся, шкіри. Вони роблять будь-яку людину неповторною.

ДОВІДНИЧОК РОЗУМНИКА

Фізіологія – наука, яка вивчає життєві процеси, діяльність окремих органів та їх систем і всього організму в цілому.

СИСТЕМИ ОРГАНІВ ТІЛА ЛЮДИНИ

М'язи можуть і тягнути, і штовхати кістки.

Кістки організму сполучені в міцну, але рухливу структуру – скелет. Скелет підтримує тіло, надає йому форми, захищає внутрішні органи. До нього приєднано кілька шарів скелетних м'язів. За рахунок скорочення м'язів людина рухається і зберігає обране положення тіла. З кісток, їх з'єднань та скелетних м'язів складається **опорно-рухова система**.

Нейрони не відновлюються.

Для злагодженої роботи усіх частин будь-якого механізму необхідний центр управління, який збирає, перетворює інформацію та видає накази. Функцію такого штабу в людському організмі виконує мозок і його помічник – спинний мозок, а дані передають нерви. Разом вони становлять **нервову систему**. Вона складається з мільярдів взаємопов'язаних нервових клітин (нейронів), які блискавично передають між органами інформацію, закодовану в електричних імпульсах.

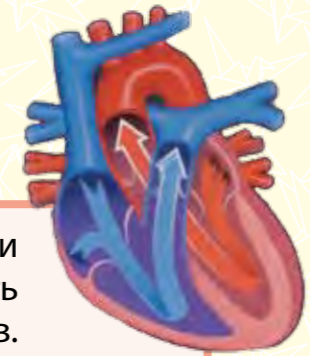
Кожна людина житимуть до 150 років.

СИСТЕМИ ОРГАНІВ ТІЛА ЛЮДИНИ

Щоб пристрій працював, потрібне паливо. Для нашого організму паливо – це їжа. Вона дає нам енергію та необхідні речовини для збереження здоров'я і відбудови пошкоджених елементів. Для молодого організму, особливо дитячого, їжа є джерелом речовин, необхідних для розвитку і росту. Продукти, які ми з'їдаємо, організм переробляє за допомогою **травної системи**.

Людина виробляє жовчак з їжі в середньому 30 т їжі.

Кисень і поживні речовини з їжі безперервно розносить по нашому організму кров. Щоб вона могла без упину рухатися по кровоносних судинах, щось повинно виконувати роль помпи. Такою помпою є серце, яке невтомно працює день і ніч. Серце, кровоносні судини і кров утворюють **кровоносну систему**.

Витягнуті в одну трубку кровоносні судини 4 рази оперіжувать екватор.

Щоб отримати енергію, паливо треба спалити, а для горіння необхідний кисень. Наше тіло постійно отримує його з повітря. Через дихальні шляхи повітря потрапляє в легені. Разом вони утворюють дихальну систему і відповідають за газовий обмін – дихання. Кисень разом з кров'ю потрапляє в усі куточки тіла. Там відбувається спалювання їжі, яке називається **клітинним диханням**.